

## 122/2004. (X. 15.) GKM rendelet

### a villamosmű biztonsági övezetéről

A villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény (a továbbiakban: VET) 5. §-a a) pontjának 8. alpontjában foglaltak végrehajtása érdekében, a VET 113. §-ának b) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

#### *A rendelet hatálya*

**1. §** (1) E rendelet hatálya alá tartozik a villamosenergia-ipari tevékenységek engedélyese, - villamosmű esetében az erőmű létesítési engedélyes - kiserőmű létesítője, közvetlen vezeték esetében a közvetlen vezeték létesítője, az összekötő- és fogyasztó berendezések esetében a fogyasztó, valamint a biztonsági övezettel, illetőleg biztonsági térséggel (a továbbiakban együtt: biztonsági övezet) érintett idegen ingatlan tulajdonosa, használója (a továbbiakban együtt: tulajdonos).

(2) E rendelet alkalmazási köre kiterjed:

a) a kiserőmű, valamint a közvetlen vezeték létesítésére,

b) a villamosművek, a közvetlen vezetékek, az összekötő- és fogyasztó berendezések, illetve azok biztonsági övezetében az idegen létesítmény telepítésére és üzemeltetésére, továbbá

c) a biztonsági övezeten belül, illetőleg azon kívül a biztonsággal összefüggő tevékenységekre.

(3) Az atomerőműre és annak biztonsági övezetére, valamint a biztonsági övezetben végezhető tevékenységekre külön jogszabály rendelkezései az irányadók.

**2. §** A biztonsági övezet rendeltetése az e rendelet alkalmazási körébe tartozó villamos berendezések és a biztonsági övezetben levő építmények, területek, valamint az azokon, illetőleg azokban munkát végző személyek kölcsönös védelme.

#### *Fogalommeghatározások*

**3. §** E rendelet alkalmazásában

a) *vezeték*: az átviteli hálózat, az elosztó hálózat, a csatlakozó hálózat és berendezés, a közvetlen vezeték;

b) *biztonsági övezet*: a 7. §-ban esetenként előírt távolságon belüli terület;

c) *biztonsági térség*: e jogszabály hatálya alá tartozó villamos berendezések és az idegen létesítmény egymáshoz viszonyított, körülhatárolt területe;

d) *idegen létesítmény*: e jogszabály hatálya alá tartozó villamos berendezésekhez nem tartozó építmény, létesítmény és telepített növényzet;

e) *tevékenység*: a biztonsági övezetben és a biztonsági térségben tartózkodó személyek bármilyen tevékenykedése, kivéve a villamosmű üzemeltetésével kapcsolatos, valamint az erőművek, alállomások területén végzett tevékenységet;

f) *üzemben tartó*: a villamosmű esetében az erőmű létesítési engedélyes, kiserőmű létesítője, hálózati engedélyesek, közvetlen vezeték esetében a közvetlen vezeték létesítője, az összekötő- és fogyasztó berendezések esetében pedig a fogyasztó;

g) *hozzájárulás*: a tevékenységet végzőnek az 1. § (2) bekezdés a)-c) pontjaiban felsorolt létesítmény üzemben tartójától előzetesen beszerzett írásbeli hozzájáruló nyilatkozat, amely műszaki-gazdasági szempontból elemzi, értékeli és mérlegeli az e rendelet hatálya alá tartozó villamos berendezés és az ott dolgozók biztonságát, továbbá meghatározza a tevékenységet végzők biztonságára vonatkozó követelményeket is;

h) *villamos berendezés*: a villamosművek, a közvetlen vezetékek, valamint az összekötő- és fogyasztói berendezések.

#### *Általános rendelkezések*

**4. §** (1) Az üzemben tartó jogosult hozzájárulni ahhoz, hogy az üzemeltetésében álló oszlopokra, építményekre és egyéb létesítményeire, az azokhoz nem tartozó más szerkezetet elhelyezzenek.

(2) Az (1) bekezdés szerinti hozzájárulásról szóló nyilatkozatot a külön jogszabályban meghatározott, vezetékjogot engedélyező hatóság részére be kell nyújtani. A vezetékjogot engedélyező hatóság a

megállapodást műszaki-biztonsági szempontból felülvizsgálja, és ha azt elfogadhatónak tartja a vezetékjogi engedély mellékleteként kezeli.

(3) Villamosmű létesítése esetén meglévő épületnél az (1) bekezdés szerinti hozzájárulást a vezetékjogi engedéllyel, illetve a tulajdonosi hozzájárulással megadottnak kell tekinteni.

**5. § (1)** E rendelet hatálya alá tartozó

a) meglévő villamos berendezés biztonsági övezetébe kerül új idegen létesítmény,  
b) meglévő idegen létesítmény kerül új létesítésű villamos berendezés biztonsági övezetébe  
esetén az új létesítmény beruházója, illetőleg építtetője köteles gondoskodni e rendeletben foglaltak megtartásáról.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés alkalmazásánál meglévő villamos berendezésnek, illetve meglévő idegen létesítménynek minősül:

a) az idegen létesítmény tervezésekor a létesítmény közelében lévő villamos berendezés, valamint a VET 70., 71. és 75. §-aiban meghatározott, villamosmű létesítéséhez adott előmunkálati jog, vezetékjog és használati jog, amelynek biztonsági sávját érinti vagy 5 méternél jobban megközelíti, továbbá

b) a villamos berendezés tervezésekor építési engedéllyel rendelkező idegen létesítmény.

**6. § (1)** A villamosmű biztonsági övezetét érintő tevékenységhez szükséges üzemben tartóhoz írt előzetes írásbeli hozzájárulás-kérelemnek különösen az alábbiakat kell tartalmaznia:

a) épületek, építmények létesítése esetén a helyrajzi szám és az épület vagy építmény befoglaló, illetve magassági méretrajza a megközelített vezeték feltüntetésével,

b) átmeneti (egyszeri) tevékenység esetén (pl. 4 méternél magasabb jármű közlekedéséhez, útvonalengedélyéhez vagy munkavégzéséhez) az útvonal és/vagy helyszín meghatározása és a megközelítés várható időpontja és/vagy időtartama,

c) anyagok tárolása esetén az anyag meghatározása, a tárolás tervezett időtartama, elhelyezési módja és a befoglaló méretek,

d) a terepszint megemelése esetén a tereprendezéssel érintett ingatlan(ok) helyrajzi száma és a tervezett feltöltés magassági pontjai, valamint megközelített vezeték (oszlop, tartószerkezet) feltüntetésével,

e) nyílt árok vagy gödör létesítése esetén a tereprendezéssel érintett ingatlan(ok) helyrajzi száma és a tervezett mélyítés paraméterei, valamint a megközelített vezeték (oszlop, tartószerkezet) feltüntetésével.

(2) Az üzemben tartó a hozzájáruló nyilatkozat kiadását különösen abban az esetben tagadhatja meg, ha

a) a hozzájárulás-kérelem nem tartalmaz minden olyan lényeges körülményt, amely egyértelműen rögzíti, hogy a hozzájárulás milyen feltételek és határok között történik,

b) a hozzájárulás kiadásával az üzemeltető jogszabályt, hatósági előírást vagy egyéb, a nyilvánosság számára is hozzáférhető előírást szegne meg,

c) a hozzájárulás kiadásával a környezet számára bármilyen veszélyhelyzetet teremtene vagy a hozzájárulást kérő kerülhetne veszélyhelyzetbe,

d) az üzemben tartó felsorolja, hogy az esetlegesen előfordulható veszélyhelyzetet semmilyen más eszközzel nem lehet elkerülni, illetve megszüntetni.

(3) Ha az üzemben tartó a nyilatkozatában feltünteti, hogy az adott körülmények között várható veszélyeket valamely ésszerű módon meg lehet szüntetni, és a veszélyek megszüntetésének költségeit a hozzájárulást kérő biztosítja, akkor a veszélyeztetés okának megszüntetését követően az üzemben tartó a hozzájáruló nyilatkozat kiadását nem tagadhatja meg.

### ***A biztonsági övezet terjedelme***

**7. § (1)** Föld feletti vezeték - ideértve a tartószerkezeten elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezést is - biztonsági övezete a vezeték névleges feszültségétől függően, a vezeték mindkét oldalán a szélső, nyugalomban levő áramvezetőktől vízszintesen és nyomvonalukra merőlegesen mért, következő távolságokra levő függőleges síkokig terjed:

a) nagyfeszültségű föld feletti szabadvezeték esetén:

500 kV-ot meghaladó névleges feszültségszint fölött 40 méter,

300-500 kV névleges feszültségszint között 28 méter,

200-300 kV névleges feszültségszint között 18 méter,

100-200 kV névleges feszültségszint között 13 méter,

1-35 kV névleges feszültségszint között 5 méter, de a vezeték azon szakaszán, amely belterületre és fokozott biztonságra vonatkozó előírásainak megtartásával létesült, 2,5 méter;

b) nagyfeszültségű föld feletti burkolt vezeték esetén legfeljebb 25 kV legnagyobb feszültségig 2,5 méter, illetőleg 1,25 méter a vezeték azon szakaszán, amely a szabvány belterületre és legalább fokozott biztonságra vonatkozó előírásainak megtartásával létesült;

c) 1000 V alatti kisfeszültségű föld feletti csupaszvezeték esetén 1 m.

(2) Földben elhelyezett vezeték biztonsági övezete mindkét oldalon - a vezeték névleges feszültségétől függően - a vezeték szélső pontjától vízszintesen és nyomvonalára merőlegesen mért, következő távolságokra levő függőleges síkokig terjed:

35 kV-nál nagyobb névleges feszültség felett 1,5 méter,

35 kV-nál kisebb névleges feszültség esetén 1,0 méter.

(3) Tartószerkezetre szerelt föld feletti szigetelt nagy- és kisfeszültségű vezeték biztonsági övezete a szélső - nyugalomban lévő - áramvezetőtől minden irányban (felette, alatta és oldalirányban) mért 0,5 m-es távolságban elhelyezkedő függőleges és vízszintes síkokig terjed.

(4) Falra szerelt nagy- és kisfeszültségű szigetelt vezeték biztonsági övezete a vezeték köpenyétől minden irányban mért 0,5 méter.

(5) Alépítményen, építményen (pl. kábelalagút, kábelcsatorna) belül, külön légtérben elhelyezett nagy- és kisfeszültségű szigetelt vezeték biztonsági övezete a vezeték légtérét határoló falak külső felületéig terjed.

**8. § (1)** A szabadtéri elhelyezésű, tartószerkezeten elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezés biztonsági övezete a berendezés kerítésétől, kerítés hiányában az elhelyezésére szolgáló terület szélétől vízszintesen:

a) 35 kV névleges feszültségig 5 méter,

b) 100-500 kV névleges feszültség között 10 méter,

c) 500 kV névleges feszültség felett 15 méter távolságban levő függőleges síkokig terjed.

E távolságok mértéke az üzemben tartó hozzájárulásával csökkenthető.

(2) Föld feletti vagy föld alatti épületben, építményben elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezés biztonsági övezetét a berendezés falai határolják.

**9. §** Az erőművek biztonsági övezete az erőmű területét határoló kerítéstől, ennek hiányában a kisajátított terület szélétől vízszintesen mért 15 méter távolságban levő függőleges síkokig terjed.

**10. § (1)** A földben elhelyezett vezeték nyomvonalát külterületen minden irányváltoztatási ponton, valamint egyenes nyomvonalszakaszokon legalább 500 méterenként - kivéve a közterületen levő utakat és tereket - a föld felszínén jól látható módon és időtállóan meg kell jelölni.

(2) A földben elhelyezett vezeték nyomvonalát a városok és községek kül- és belterületén maradandó föld feletti létesítményekhez, azok hiányában sokszögelési segédpontokhoz, telekhatárokhoz be kell mérni, és a mért értékeket a föld alatti vezeték rajzán, illetve rajzain fel kell tüntetni.

### ***Tilalmak a biztonsági övezetben***

**11. § (1)** A nagy- és a kisfeszültségű föld feletti szabad vezeték biztonsági övezetében tilos:

a) a villamosműhöz nem tartozó

a1) oszlop, torony, önálló tartószerkezet, daru, állványzat,

a2) A-C tűzveszélyességi osztályba tartozó - külön jogszabály rendelkezései szerint - robbanás- és tűzveszélyes anyag (pl. gáz, benzin, olaj) tárolására alkalmas tartály,

a3) üzemanyag töltőállomás,

a4) gémeskút, nyitott állapotban föld felszínétől mért 4 m-nél magasabb sorompó,

a5) magasles, lőtér

létesítése;

b) robbantás;

c) anyag tárolása és felhalmozása

c1) oly módon, hogy az oszlop járművel való megközelítését akadályozza,

c2) nem éghető anyagok 2 métert meghaladó magasságú tárolása (pl. siló, víztartály, építőanyag), amelynél a mértékadó magasság a depónia-ember-eszköz-mozgástér együttes mérete,

c3) az oszlopszerkezetben és az alapozásban agresszivitásuk miatt kárt okozó vegyi anyagok tárolása és felhalmozása,

c4) A-C tűzveszélyességi osztályba tartozó - külön jogszabály rendelkezései szerint - robbanás- és tűzveszélyes anyagok (pl. nád, fa, gumi, hulladék, szilárd, folyékony, gáznemű tüzelő- és üzemanyag, lőszer) tárolása és felhalmozása, a mezőgazdasági termelésben szükségszerűen, ideiglenesen a táblán maradó szalmabála, valamint nem kazlazott széna kivételével;

d) munkavégzés

d1) a c) pontban felsorolt A-C tűzveszélyességi osztályba tartozó - külön jogszabály rendelkezései szerint - robbanás- és tűzveszélyes anyagokkal, kivéve a mezőgazdasági termeléssel együtt járó szokványos munkaműveleteket,

d2) a jármű (gépjármű, mezőgazdasági vontató, munkagép stb.) üzemanyaggal való feltöltése,

d3) a c) pontban említett A-C tűzveszélyességi osztályba tartozó - külön jogszabály rendelkezései szerint - robbanás- és tűzveszélyes anyagok elégetése, kivéve a mezőgazdasági munkák végzése során

szükségszerűen a táblán maradó szármadarványt, valamint a tarló égetését. A tarló, illetőleg a szármadarvány égetésénél be kell tartani az Országos Tűzvédelmi Szabályzat előírásait;

e) a föld felszínétől mért 3 méternél magasabb idegen létesítményhez tartozó fémhuzal, sodrony, lánc, ki- vagy átfeszítése, továbbá 3 méternél magasabb kerítés létesítése, kivéve a távközlési vezetéseket, valamint a villamos karám (villanypásztor) vezetéseket;

f) komló vagy egyéb - 4 métert meghaladó - magas növésű futónövény termesztése;

g) sárkányeresztés, repülőmodellezés;

h) a vezeték oszlopára jogosulatlan személynek felmászni.

(2) Az 500 kV feletti névleges feszültségű szabadvezeték biztonsági övezetében tilos:

a) bármilyen 3 méternél magasabb idegen létesítmény telepítése,

b) emberek huzamosabb tartózkodására szolgáló idegen létesítmény (lakó-, üdülő- és melléképületek, műhely, sportpálya, játszótér, magasles, gyakorló- vagy lőtér, tábor, kemping, vásártér, autóparkoló, tömegközlekedési jármű, megállóhely stb.) építése,

c) idegen létesítményhez tartozó fémhuzal, sodrony, lánc kifeszítése, fémhuzalos kordonos, lugasos mezőgazdasági művelés,

d) villamos karám (villanypásztor) és más karám létesítése, illetve üzemeltetése,

e) a rendelet *mellékletének* 1-8. pontjaiban foglalt védelmi előírásoknak meg nem felelő jármű közúton és saját használatú szilárd burkolatú úton (a továbbiakban: szilárd burkolatú út) kívüli területen való üzemeltetése, illetve közlekedése,

f) járművel való megállás, várakozás (kivéve a műszaki vagy forgalmi okból történő megállást),

g) elromlott jármű javítása, illetve szilárd burkolatú úton kívüli területéről a rendelet *mellékletének* 9. pontjában foglalt előírásoktól eltérő módon történő elvontatása.

**12. §** Földben elhelyezett vezeték biztonsági övezetében tilos:

a) építeni, elhelyezni (pl. alapozás, oszlop), üzemeltetni bármilyen végleges épületet, építményt, berendezést - ide nem értve nyomvonalas létesítménynek jogszabály, illetőleg a szabvány előírásainak megfelelően kialakított keresztezését, illetőleg megközelítését - amely a földben elhelyezett vezeték

- hűlési viszonyait rontja,

- folyamatos és biztonságos üzemeltetését akadályozza,

- üzemzavar elhárítását, karbantartását akadályozza, veszélyezteti vagy lehetetlenné teszi;

b) bármilyen ideiglenes épületet, építményt, berendezést a földben elhelyezett vezeték üzemben tartójának előzetes hozzájárulása nélkül elhelyezni;

c) a vezeték üzemben tartójának előzetes hozzájárulása nélkül minden olyan, a föld felszíne alatti és feletti tevékenység végzése, amely az élet- és vagyónbiztonságot, illetőleg a föld alatti vezeték épségét, valamint folyamatos és biztonságos üzemét veszélyezteti, vagy veszélyeztetheti.

E rendelet alkalmazásában ilyennek minősül:

c1) korróziót előidéző erősen savas vagy lúgos folyadék talajra öntése,

c2) fokozottan tűz- és robbanásveszélyes anyagok tárolása,

c3) a robbantás,

c4) éghető anyagoknak nagy tömegben való elégetése,

c5) az útburkolat felbontása,

c6) az árok- vagy gödörásás,

c7) a szondázás (különböző vizsgálati céllal fémrudak leverése),

c8) fűróberendezés, pneumatikus munkagépek, földgyaluk üzemeltetése,

c9) a talajba beágyazott műtárgy, oszlop, vízóraakna gépalap stb. daruval, vontatóval vagy más géppel, eszközzel - a műtárgy kézi erővel végzett körüljárása nélküli - kiszakítása;

d) a földben elhelyezett vezeték földművén (töltésén) a vezeték üzemben tartójának hozzájárulása nélkül mindennemű munkavégzés, ami a földmű megbontásával jár.

**13. §** Az erőmű és az állomás biztonsági övezetében a 11. § (1) bekezdésében és a 12. §-ban foglalt rendelkezésekre kell alkalmazni.

### ***Korlátozások a biztonsági övezetben***

**14. §** (1) Erősáramú föld feletti vezeték biztonsági övezetében egyes tevékenységek csak a (2)-(4) bekezdésekben foglalt korlátozások megtartásával végezhetők.

(2) A biztonsági övezetben

a) tábor, kemping, vásártér, sportpálya, játszótér, gyakorlótér, karám, kijelölt autóparkoló, tömegközlekedési járművek megállóhelye 100-500 kV-os névleges feszültségű vezeték esetén akkor létesíthető, ha a 7. §-ban meghatározott távolságokra vonatkozó és egyéb előírások megtarthatók (pl. a

vezeték oszlopa körül a talajfelszín aszfaltozott vagy azzal villamosszigetelés szempontjából egyenértékű vagy más anyagú réteggel ellátott, vagy az oszlop körülkerített);

b) az épületre szerelt televízió- vagy egyéb antenna, villámhárító stb. úgy létesíthető, hogy üzemszerű helyzetben a szél által a szabvány szerint kilengett áramvezetőket, feldőlés esetén a nyugalomban levő áramvezetőket

b1) 500 kV feletti névleges feszültség esetén 8,0 méternél,

b2) 300-500 kV névleges feszültség között 5,0 méternél,

b3) 200-300 kV névleges feszültség között 4,0 méternél,

b4) 100-200 kV névleges feszültség között 3,0 méternél,

b5) 1-35 kV névleges feszültség között 2,0 méternél,

b6) kisértésnél 1,25 méternél

jobban ne közelítse meg;

c) tetőterazon és erkélyen csak szigetelőanyagú zsinór feszíthető ki (pl. textil ruhaszáritónak) kizárólag a padlózatától mért 2 méter magasságig; a kifeszített zsinór a tetőterasz, illetve erkély szélén nem nyúlhat túl;

d) közúton és saját használatú szilárd burkolatú úton (a továbbiakban együtt: szilárd burkolatú út) csak 4,5 méternél, illetőleg a magasságkorlátozó táblán feltüntetett magasságnál, ezen kívüli területen csak 4 méternél alacsonyabb építésű vagy ezzel azonos magasságú anyaggal rakott jármű közlekedhet, illetőleg dolgozhat; e magasságot a rakomány, a járművön szállított személy, illetőleg szerszám legmagasabbra nyúló része, valamint a jármű működés közben sem haladhatja meg.

A jármű legkiállóbb része az oszlopot, kikötését, illetőleg ezek alapozását úgy közelítheti meg, hogy abban károsodást ne okozzon, az áramvezetőket pedig sem vízszintesen, sem függőlegesen, a következőkben megadott távolságértékeknél jobban a legkedvezőtlenebb helyzetben és esetben sem közelítheti meg:

d1) 500 kV névleges feszültség felett a 7,0 métert,

d2) 300-500 kV névleges feszültség között a 4,0 métert,

d3) 200-300 kV névleges feszültség között a 3,0 métert,

d4) 100-200 kV névleges feszültség között a 2,0 métert,

d5) 35-15 kV névleges feszültség között az 1,5 métert,

d6) 15 kV névleges feszültség alatt az 1,2 métert;

e) olyan fémtárgyat, amelyet hosszúsága vagy tömege miatt legalább két vagy több embernek kell szállítani, a távvezeték tartószerkezetétől mért 15 m távolságon belül csak akkor szabad vinni, illetőleg tartani, ha a munkavégzőket megfelelő anyagú, villamosan szigetelő, sérülésmentes védőlábbeli védi, amely a talajtól villamosan elszigeteli vagy maga a talajfelszín villamosan szigetelőanyaggal burkolt (pl. aszfaltozott);

f) a föld felett 3 méternél nem magasabb, összefüggő, 50 méternél hosszabb fémszerkezetek, fém szőlőkordon, fémkerítés, fém csővezeték (pl. öntözőberendezés csővezetéke) érintésvédelemmel ellátva létesíthető;

g) föld alatti csővezeték (pl. gázvezeték, öntözőberendezés csővezetéke) érintésvédelemmel ellátott fémcső, vagy szigetelőanyagú cső lehet;

h) a használt öntözővíz fajlagos villamos vezetőképessége nem lehet nagyobb (megfelel  $10 \text{ kg/m}^3 \text{ NaCl}$  vizes oldat villamos vezetőképességének), mint  $16 \text{ mS/cm}$ .

Az öntözőberendezés kötött vízszugara az áramvezetőket

500 kV névleges feszültség felett 7 méternél jobban,

300-500 kV névleges feszültség között 4 méternél jobban,

200-300 kV névleges feszültség között 3 méternél jobban,

100-200 kV névleges feszültség között 2 méternél jobban,

1-35 kV névleges feszültség között 1,5 méternél jobban

a legkedvezőtlenebb helyzetben és esetben sem közelítheti meg;

i) acélra, alumíniumra, betonra agresszív vegyi anyagokat, károsodást okozó koncentrációban a szerkezetre kijuttatni nem szabad, a fűvás, permetezés során az eszköz az áramvezetőket a g) pontban meghatározott távolságok 1 méterrel megnövelt értékénél jobban a legkedvezőtlenebb helyzetben és esetben sem közelítheti meg;

j) csak olyan gyümölcs- vagy egyéb fa telepíthető, illetve akkor hagyható meg, ha véglegesen kifejlett állapotában fa vagy növényzet esetében

500 kV névleges feszültség felett 6 méternél,

300-500 kV névleges feszültség között 5 méternél,

200-300 kV névleges feszültség között 4 méternél,

100-200 kV névleges feszültség között 3 méternél,

1-35 kV névleges feszültség között 2 méternél,

kisértésnél 1,25 m-nél

jobban annak legkedvezőtlenebb helyzetében sem közelíti meg az áramvezetőt.



Gyümölcsfa az 500 kV névleges feszültségnél nagyobb feszültségű vezetékét 9,5 m-nél jobban nem közelíti meg.

(3) A villamosmű üzemben tartójának írásbeli hozzájárulása, kell a biztonsági övezetben:

a) épületnek, építménynek a létesítéséhez;

b) idegen létesítményhez tartozó, 0,2x0,3 méternél nem nagyobb jelzőtábla (pl. tűzcsapjel) a vezeték oszlopán, illetőleg alapozásán a föld felszínétől mért legfeljebb 2 méter magasságban történő elhelyezéséhez;

c) 4,5 méternél magasabb jármű vagy rakomány közlekedéséhez, illetőleg munkavégzéséhez. A villamosmű üzemben tartója a hozzájárulásában előírhatja, hogy a közlekedés, illetőleg a munkavégzés csak megbízottja jelenlétében történhet. A villamosmű megközelítésére ebben az esetben is alkalmazni kell a (2) bekezdés d) pontjában foglalt előírásokat;

d) nem éghető anyag (pl. építőanyag, föld, törmelék, ócskavas) tárolásához. Az anyagot a hozzájárulásban meghatározott módon és időtartamig, a földfelszíntől mért, legfeljebb 2 méter magasságig szabad tárolni, amelynél a mértékadó magassága a depónia-ember-eszköz-mozgástér együttes mérete;

e) a terepszint megemeléséhez (pl. tereprendezés, gátépítés, vízszintszabályozás, halastó vagy zagytér létesítése), amely munkákat a hozzájárulásban foglaltaknak megfelelően kell elvégezni;

f) nyílt árok vagy gödör létesítéséhez

f1) a fa, illetőleg betonoszlop 5 méteres körzetében,

f2) az acélszerkezetű oszlop, illetőleg kikötése alapozásának szélétől vízszintesen mért 8 méter távolságon belül vagy e távolságtól kezdődő 45°-os lejtőszögű sík alá nyúlóan. A 100 kV-os és ennél nagyobb feszültségű vezetéknél az árok vagy gödör az oszlop terepjáró gépjárművel való megközelítését nem akadályozhatja;

g) minden olyan tevékenységhez, amely az erősáramú távvezetékek tartószerkezetének épségét vagy állékonyságát veszélyezteti (pl. árasztásos és tógazdálkodás, bányászati tevékenység). A tevékenység gyakorlásánál meg kell tartani a hozzájárulásban meghatározott feltételeket;

h) szabad vezetéki oszlopon, közvilágítási célt szolgáló úgynevezett kandeláber oszlopon idegen létesítmény vagy tárgy (pl. szemétygyűjtő, zászló, hirdetés) elhelyezéséhez.

(4) A biztonsági övezetben tűz- és kárelhárítási tevékenységet úgy kell végezni, hogy az a villamos berendezésre, illetőleg a tűz- és kárelhárítási tevékenységet végzőkre külön veszélyt ne jelentsen.

Ennek érdekében a biztonsági övezeten belül meg kell tartani a 11. § (1) bekezdés a), c), e) és i), valamint a 14. § (2) bekezdés d), e), f) és h) pontjaiban foglalt előírásokat, továbbá oltóporral vagy oltóhabbal végzett tűzoltásra csak az adott feszültségre bevizsgált poroltókat, illetőleg haboltókat szabad használni.

(5) Ha a föld feletti vezetékét a villamosmű üzemben tartója feszültségmentesítette - a feszültségmentesített területet átadta a kárelhárító szervezet részére - a tűz- és kárelhárítási tevékenység korlátozására a rendelet előírásait nem kell alkalmazni.

(6) A 500 kV névleges feszültségnél nagyobb feszültségű szabadvezeték biztonsági övezetére vonatkozó korlátozások:

a) a biztonsági övezetben, a terület művelési ágának megfelelő munkavégzés céljából az ahhoz szükséges időtartamig szabad csak tartózkodni;

b) a szabadvezeték biztonsági övezetében a szilárd burkolatú úton kívüli területen csak olyan jármű (gépjármű mezőgazdasági vontató, munkagép stb.) közlekedhet, illetőleg dolgozhat,

b1) amelyeken tartózkodó személyeket a szabadvezeték villamos terének hatásai ellen a felettük elhelyezett, a gép tartozékát képező, megfelelő védőhatású árnyékolás védi,

b2) amelynek földelése mind mozgó, mind álló helyzetben biztosított, illetőleg amely földeltnek minősül.

(7) Nem szükséges a (6) bekezdés b) pontja szerinti védelem kialakítása, azokon a 16 m<sup>2</sup>-nél kisebb alapterületű járműveken, amelyeknek magassága üzemi állapotban - beleértve a magasságba a járművön levő személyek, illetőleg szerszámok legmagasabbra kinyúló részeit is - a 2,5 métert nem haladja meg.

**15. § (1)** Földben elhelyezett vezetékek biztonsági övezetében a talajfelszín, illetőleg burkolatot megbontó vagy a talaj felszíne alá hatoló tevékenységeket - a (2) bekezdésben felsorolt kivételektől eltekintve - csak a vezeték üzemben tartójának hozzájárulásával és a hozzájárulásban előírt feltételek teljesítése mellett szabad végezni.

(2) Ha a föld alatti vezeték létesítésekor meglévő vagy kialakított terepszint nem csökken, az üzemben tartó hozzájárulása nélkül végezhető

a) mezőgazdasági művelés alatt álló területeken

a1) legfeljebb 0,6 méter mélységű üzemszerű talajművelés (pl. szántás, alagsövezés),

a2) olyan növényzet telepítése, amelynek gyökérzete a föld alatti vezetékét nem károsítja;

b) belterületen és külterület közterületein 0,4 métert meg nem haladó talajmélyítési, illetőleg mélyépítési munka (területrendezés, munkaároknyitás) a következő feltételek megtartása mellett

b1) a munkát megkezdeni csak akkor szabad, ha az érintett területen fekvő kábel pontos helyét a 9. §-ban foglaltak alapján megállapították,

b2) ha a pontos nyomvonal (hely) a rendelkezésre álló dokumentációk alapján nem határozható meg, akkor a munkák megkezdése előtt kábelkutató műszerrel vagy kézi erővel lemélyített kutatóárokka l kell a földben elhelyezett vezeték helyét meghatározni,

b3) gépi erővel talajmélyítési és rakodási munkát csak akkor szabad végezni, ha a munkagép a talaj felszínétől a legkedvezőtlenebb esetben is legfeljebb 0,4 méter mélységig hatol le;

c) közműalagútban elhelyezett föld alatti vezeték térségében előzetes hozzájárulás nélkül munka csak a vonatkozó műszaki előírások biztonsági rendelkezéseinek megtartása mellett végezhető. Tűzet okozó tevékenység (hegesztés) esetén a vezetékot hőszigetelő és iv-, illetőleg lángálló védőfallal kell a tevékenységtől elválasztani.

(3) Ha a munkavégzés során előre nem vártan kábeljelző szalagra, föld alatti vezetékra (pl. védőborításra, kábelvezető csőre) vagy arra utaló nyomra bukkannak, a munkát azonnal abba kell hagyni, és a vezeték üzembn tartójának megérkezéséig a munkaterületet balesetvédelmi szempontból biztosítani kell (pl. a munkagödör megközelítését meg kell akadályozni). A munkát folytatni csak a vezeték üzembn tartójának hozzájárulásával szabad.

### ***A villamosmű biztonsági térségében a biztonsági övezeten kívül végezhető egyes tevékenységek korlátozása***

**16. § (1)** A villamosmű biztonsági térségében bármely robbantást úgy kell végezni, hogy a felrobbantott anyag a szabadvezeték szélső áramvezetőjének függőleges síkján, illetőleg a villamosmű kerítésén kívül érjen talajt, és a robbantással keletkezett légnyomás, talajrezgés a villamosmű szerkezeti részeiben károsodást ne okozzon. Kivételt képez a robbantásos szervestrágya-terítés, amely a szabadvezeték biztonsági övezeten kívül korlátozás nélkül végezhető.

(2) Légi jármű a szabadvezeték áramvezetőit - sem függőlegesen, sem vízszintesen - nem közelítheti meg jobban

- a) 500 kV névleges feszültség szint felett 50,0 méternél,
- b) 300-500 kV névleges feszültség szint között 20,0 méternél,
- c) 200-300 kV névleges feszültség szint között 20,0 méternél,
- d) 100-200 kV névleges feszültség szint között 20,0 méternél,
- e) 35-15 kV névleges feszültség szint között 20,0 méternél,
- f) 15 kV névleges feszültség szint alatt 20,0 méternél.

Kivéve azt az esetet, amikor a vezeték javítását vagy karbantartását légi jármű segítségével végzik.

(3) Sárkányeresztést, repülőmodellezést a föld feletti villamosmútól olyan távolságban szabad csak végezni, hogy a biztonsági övezetet sem a sárkány, sem a modell, sem a tartózsínor ne keresztezhesse.

(4) Olyan idegen létesítmény, amely által kibocsátott szilárd vagy vegyi szennyező anyag mennyisége a szabványban a mérsékelt szennyezett területre előírt értékeket a biztonsági övezet légtérében várhatóan meghaladja, csak a villamosmű üzembn tartójának előzetes hozzájárulásával építhető, illetőleg üzemeltethető.

(5) Föld alatti pince a 100 kV névleges feszültségű és annál nagyobb névleges feszültségű vezeték esetén az oszlop szélétől mért 20 méter távolságon kívüli területen készíthető. A pincével egybeépített föld feletti előtér (pl. prësház) létesítésére a 14. § (3) bekezdése a) pontjában foglalt előírások vonatkoznak.

(6) Magasra nyúló tárgy (pl. fa, oszlop, kémény) ledöntése esetén a tárgy vagy széthulló részei a vezeték áramvezetőit, vagy oszlopának bármely pontját a 14. § (2) bekezdésének b) pontjában előírt távolság értékénél jobban, a legkedvezőtlenebb helyzetben és esetben sem közelíthetik meg.

(7) 100 kV és ennél nagyobb névleges feszültségű föld feletti vezeték tartószerkezetétől - a 7. § (1) bekezdésének a) pontjában - meghatározott távolságra lévő föld feletti vagy föld alatti fém szerkezetet (pl. fémcső, fémkerítés) érintésvédelemmel kell kialakítani.

(8) Olyan berendezést, amely kóboráramot hoz létre (pl. egyenárammal táplált közlekedési berendezés, katódosan védett berendezés) és 300 méter távolságon belül közelíti meg a föld alatti vezetékot, illetőleg a villamos berendezés föld alatti részét (pl. létesítmény beton alapozás) csak az üzembn tartó hozzájárulásával, az abban foglaltaknak megfelelően szabad létesíteni.

(9) A föld alatti vezetéknek a hűlését befolyásoló idegen létesítményt a vezeték üzembn tartójának hozzájárulásával szabad létesíteni.

(10) Fák, bokrok (díszfák, díszbokrok, erdők, gyümölcsösök, szőlők, málnás stb.) telepítését úgy kell végezni, hogy a biztonsági övezet a fák, illetőleg a bokrok sorai közé kerüljön, és

- a gyökérzet a földben elhelyezett vezetékot, illetve a tartószerkezetet ne károsítsa,
- az üzemeltetést, üzemzavar-elhárítást a növényzet kifejlődése után se veszélyeztesse, ne akadályozza.

(11) A külön jogszabályban foglaltak figyelembevételével a biztonsági övezet környezetében levő fák, bokrok ágait az ingatlan tulajdonosa (kezelője) köteles rendszeresen eltávolítani, ha azok a szabadvezeték biztonsági övezet határát elérik.

### ***Az 500 kV névleges feszültség feletti szabadvezetésekre vonatkozó további rendelkezések***

**17. §** (1) Szilárd burkolatú úton a szabadvezetékkel való keresztezés esetén a biztonsági övezet határainál a villamosmű üzemben tartója megállási tilalmat jelző táblát - kiegészítő táblával együtt - köteles elhelyezni, fenntartani a közút kezelőjének előzetes hozzájárulásával, amelyen meg kell jelölni a megállási tilalom hosszát méterben.

(2) A biztonsági övezetbe eső szilárd burkolatú úton kívüli területen rendszeresen közlekedő, illetve dolgozó járművet el kell látni az e rendelet mellékletében foglaltaknak megfelelő védőberendezésekkel.

(3) A szabadvezeték üzembe helyezésekor meglévő és a biztonsági övezetben rendszeresen közlekedő, illetőleg dolgozó jármű védőberendezéssel való ellátásának költségei a villamosmű beruházóját terhelik. Ezt követően üzembe kerülő jármű védőberendezéssel való ellátásáról az azt üzemeltető jogi személy, illetőleg magánszemély saját költségén köteles gondoskodni.

(4) A villamosmű biztonsági övezetében dolgozókat a munkavégzés feltételeiről és módjáról megfelelő módon tájékoztatni kell.

A tájékoztatót

- az érintett jogi személyek dolgozói részére - oktatás formájában - a műszaki-biztonsági felügyeletet ellátó szervezet,

- magánszemélyek részére az illetékes települési önkormányzat jegyzője juttatja el.

### ***Vegyes és záró rendelkezések***

**18. §** (1) A külön jogszabályban meghatározott, a vezetékjogot engedélyező hatóság a villamos berendezés és biztonsági térségének megóvása mellett, biztonságtechnikailag egyenértékű műszaki megoldás esetén a biztonsági övezet terjedelmére, valamint az előírt tilalmakra és korlátozásokra vonatkozó előírások alól eltérést engedélyezhet, és ennek feltételeit meghatározhatja.

(2) Az üzemben tartó biztonságtechnikailag egyenértékű műszaki megoldást igazoló szakértői véleményt köteles a kérelemhez csatolni.

**19. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti a villamosmű biztonsági övezetéről szóló 11/1984. (VIII. 22.) IpM rendelet és a módosításáról szóló 9/1986. (X. 30.) IpM rendelet.

### **Melléklet a 122/2004. (X. 15.) GKM rendelethez**

#### ***Az 500 kV névleges feszültség feletti szabadvezeték biztonsági övezetében használt járművekre és munkagépekre vonatkozó védelmi előírások***

A rendelet 14. §-ának (6) bekezdésében előírt védelmeket a következők szerint kell megvalósítani:

1. A szabadvezeték biztonsági övezetében szilárd burkolatú úton kívüli területen - a rendelet 14. § (6) bekezdés c) pontjában meghatározott kivételektől eltekintve - csak olyan jármű (gépjármű, mezőgazdasági vontató, munkagép stb.) közlekedhet, illetve dolgozhat,

- amelyen tartózkodó személyeket a szabadvezeték villamos terének hatásai ellen a felettük elhelyezett, a gép tartozékát képező megfelelő védőhatású árnyékolás védi, és

- amelynek földelése mind mozgó, mind álló helyzetben biztosított, illetőleg amely földeltnek minősül.

#### 2. Árnyékolás

Megfelelő védőhatású árnyékolásnak minősül

- a jármű fémről készült vezetőfülkéje, illetőleg

- a jármű vezető ülése felett lévő ponyvatartó-fémszerkezet, illetőleg

- a jármű (pl. traktor) felborulása esetén a személyi sérülés ellen védő fémszerkezet, illetőleg

- a járműre erősített tartószerkezetre helyezett fém árnyékolórács abban az esetben, ha közte és a jármű összefüggő fémteste között jó villamosvezető kapcsolat van.



### 3. Gép földelése

Földeltnek minősül az a jármű

a) amelynek összefüggő fémteste és a kerekei alatt levő fémlemez között 100 ohm vagy ennél kisebb ellenállás mérhető, illetőleg

b) amelyet

- mozgás közben való földelésének biztosítása érdekében függesztett-földelő berendezéssel 7. pont a) alpontban foglaltak szerint,

- álló helyzetben való földelésének biztosítása érdekében letűző-földelő berendezéssel láttak el, és azzal elvégezték a 8. és 9. pontokban előírt műveleteket.

4. Nem kell külön földelő berendezéssel ellátni azt a járművet, amelynek eredeti (gyári) kialakítása és alkatrészei biztosítják a 3. pont a) alpontja szerinti feltételeknek mind mozgó, mind álló állapotban való folyamatos kielégítését. Ilyen például

a) az acélkerekes vagy lánctalpas, illetőleg

b) a megfelelő villamos vezetőképességű gumibronccsal ellátott jármű abban az esetben, ha a jármű összefüggő fémteste és acélkereke, illetőleg gumibroncsa között jó villamos vezető kapcsolat van.

5. Kizárólag függesztett-földelő berendezéssel kell ellátni azt - a 4. pont feltételeinek egyébként meg nem felelő - járművet (pl. darut), amelynek álló helyzetben való földelése a vezetőfülkéből működtethető támasztó fémkarjainak (szerkezeteinek) közvetlenül a talajra való leeresztésével biztosítható. Az ilyen gép álló helyzetben csak ezen művelet elvégzése után minősül földeltnek.

### 6. Vontatmány földelése

a) Vontatmány földelésére - a b) pontban foglalt kivétellel - a jármű földelésére vonatkozó előírásokat kell alkalmazni.

b) Földeltnek minősülő vontató (pl. erőgép) által vontatott, illetőleg azzal álló helyzetben összekapcsolt vontatmány - amennyiben összefüggő fémtestek között jó villamos vezető kapcsolat van - földeltnek minősül, függetlenül attól, hogy a vontatmány önmagában a 3., 4., illetőleg 5. pontok szerint földeltnek minősül-e.

### 7. Földelő berendezések

a) A függesztett-földelő berendezést két tűzihorganyzott fémláncból és azok végére - nem oldható kötéssel - erősített súlyból kell elkészíteni. A két fémlánc hosszát úgy kell meghatározni és azokat úgy kell - nem oldható kötéssel - a jármű fémtestére két különböző helyre felerősíteni, hogy a jármű mozgása közben a súlyok a talajjal biztosan érintkezzenek és kanyarodáskor vagy tolatáskor ne kerüljenek a kerekek alá.

b) A letűző-földelő berendezést olyan hosszúságú, egyik végén kihegyezett fémrúdból kell készíteni, amelyet álló helyzetű járműről - annak elhagyása nélkül - lehet a talajba szúrni. A letűző-földelőt 2,5 négyzetmilliméternél nagyobb keresztmetszetű réz vagy acél anyagú hajlékony sodronnyal (a továbbiakban: földelővezető) jó villamos érintkezést adó, de oldható kötéssel össze kell kötni a jármű fémtestével. A letűző-földelő berendezést a vezetőfülkéjében (az esetleges vontatmányát is ugyanitt) kell tárolni a jármű (vontatmány) mozgása (vontatása) közben.

### 8. Földelőkészítés letűző-földelővel

a) Álló helyzetű járműföldelés készítésének műveleti sorrendje a járművön tartózkodva:

- a földelővezetőt a jármű festetlen fémtestéhez és a letűző-földelőhöz kell rögzíteni,

- a jármű vezetőfülkéjéből vagy a jármű hágcsóján állva a letűző-földelőt a talajba kell szúrni legalább 0,1 méter mélységig,

- a járművet elhagyva a letűző-földelőt a talajba kell nyomni vagy verni kb. 0,3 méter mélységig.

b) Álló helyzetű járműföldelés bontásának műveleti sorrendje a járművön tartózkodva:

- a levett letűző-földelőt ki kell lazítani, de nem szabad kihúzni teljesen a földből,

- felszállva a járműre a letűző-földelőt ki kell húzni a földből és azt a járművön tárolási helyzetébe kell helyezni, ezután a járművet elhagyni vagy kívülről a földön állva megérinteni nem szabad.

c) Álló helyzetű jármű (vontatmány) földelés készítésének műveleti sorrendje kívülről, talajon állva:

- a földelendő jármű (vontatmány) közelében a letűző-földelőt a talajba kell szúrni vagy verni kb. 0,3 méter mélységig,

- a földelővezető egyik végét a letűző-földelőhöz kell erősíteni,

- a földelővezető szabad végével meg kell érinteni a földelendő jármű (vontatmány) nem festett fémfelületét és ehhez úgy kell a földelővezetőt rögzíteni, hogy közben az érintkezés ne szakadjon meg.

d) Álló helyzetű jármű (vontatmány) földelés bontásának műveleti sorrendje kívülről, földön állva:

- meg kell szakítani a földelővezető és a jármű közötti kapcsolatot, ezután a jármű földről nem érinthető meg vagy nem hagyható el,

- a letűző-földelő kihúzása a földből és a földelővezetővel való csatlakozásának megszüntetése már bármilyen sorrendben elvégezhető.

9. Mozgásképtelenné vált jármű (vontatmány) kivontatása a biztonsági övezetből:

*a)* A mozgásképtelenné vált járművet vagy vontatójáról lekasztott vontatmányt (a továbbiakban együtt: mozgásképtelen jármű) a biztonsági övezetből mielőbb el kell vontatni. A kivontatás megkezdéséig a mozgásképtelen járművet letűző-földelő berendezéssel le kell földelni. Ha erre azonnal nincs mód, a mozgásképtelen járművet a földelés elkészítéséig őrizni kell, hogy azt kívülről senki ne érinthesse meg.

*b)* A mozgásképtelen jármű elvontatásának műveleti sorrendje:

- a földelt és mozgásképtelen jármű nem festett fémtestéhez földelővezetőt, 7. pont *b)* alpont, vagy ennek megfelelő összekötő vezetőt kell csatlakoztatni,

- a vontatóval meg kell közelíteni a mozgásképtelen járművet és az összekötő vezető szabad végét a 8. pont *c)* alpont előírása szerint kell a vontatóhoz rögzíteni,

- a vontatót és a mozgásképtelen járművet össze kell kapcsolni,

- közvetlenül a vontatás előtt szabad az összekötő vezetőt - bármilyen sorrendben - eltávolítani, majd a mozgásképtelen jármű földelését a 8. pont *d)* alpont előírásai szerint kell lebontani; ezután a vontatót és a mozgásképtelen járművet földön állva megérinteni és azokról le-, illetve azokra felszállni nem szabad.

---